
Strzegowa-Jaskinia Biśnik, gm. Wolbrom, woj. małopolskie, AZP 95-54

Informator Archeologiczny : badania 33, 13

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

STRZEGOWA – Jaskinia Biśnik, gm. Wolbrom, woj. małopolskie, AZP 95-54

- stanowisko wielokulturowe, obozowiska jaskiniowe – 14 faz osadniczych
- kultury: zespół typu Piekary, Tarbachien, kmiocko-prądnicka, jerzmanowicka (paleolit)
- kultura pucharów lejkowatych, ceramiki sznurowej (neolit)
- mierzanowicka (wczesna epoka brązu)
- późne średniowiecze (XIV w.)

Stanowisko znane od dawna z penetracji powierzchniowych. W 1991 roku dr Andrzej Pelisiak i B. Muzolf przeprowadzili badania sondażowe. Od 1992 roku trwały systematyczne badania wykopaliskowe pod kierunkiem Krzysztof Cyrka.

W lipcu 1999 roku Krzysztof Cyrek (autor sprawozdania, Instytut Archeologii i Etnologii Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu) przeprowadził badania wykopaliskowe. Finansowane przez Komitet Badań Naukowych. Dziewiąty sezon badań. Przebadano powierzchnię 154 m².

Celem prac było przebadanie części stanowiska znajdującej się pod nawisem skalnym przed jaskinią (wykop A) oraz pogłębienie wykopów zlokalizowanych w komorze jaskini przy wejściu (wykop B) i w głębi jaskini (wykop C).

W wykopie A chodziło o eksplorację poziomu piasków warstwowych (w. 7-8) oraz górnych partii pylastych glin jaskiniowych (8-11). W piaskach warstwowych znaleziono kolejną czaszkę jelenia olbrzymiego, fragmenty jego poroży oraz środkowopaleolityczne wyroby krzemienne z mikocko-prądnickiego zespołu kulturowego.

W wykopie B eksplorowano m.in. 18. warstwę naturalną, uzyskując z niej najstarszy na stanowisku (i na wszystkich polskich jaskiniach) zespół kulturowy (zespół typu Piekary), stratygraficznie datowany na okres poprzedzający zlodowacenie Warty.

Odsłonięto górne fragmenty kolejnej komory jaskini (dotychczas zasypanej namuliskiem). Pobrano próby do wykonania datowań metodą torowo-uranową oraz rezonansu elektromagnetycznego.

Cały obiekt liczy około 200 m² dobrze zachowanego namuliska. Jednak zdarzające się coraz częściej próby kopania „dzikich wkopów” niszczą górne partie stanowiska. Wysoka ranga stanowiska wynika przede wszystkim z obecności zachowanych w układzie stratygraficznym 10 paleolitycznych zespołów kulturowych i z bardzo dobrego stanu zachowania licznych reliktyw fauny plejstoceńskiej (mamut, bizon, nosorożec, koń stepowy, jelen olbrzymi, jelen szlachetny, wół piżmowy, renifer, niedźwiedź itd.) oraz wykonanych z kości zabytków.

Materiały oraz dokumentacja są przechowywane w Instytucie Archeologii i Etnologii UMK w Toruniu.

Wyniki badań zostały opublikowane w Wydawnictwie Uniwersyteckim UMK w Toruniu, wstępne w „Łódzkich Sprawozdaniach Archeologicznych”, t. V, s. 5-14.

Badania będą kontynuowane.

ŚWIĘTY WOJCIECH, st. 7, gm. Międzyrzecz, woj. lubuskie, AZP 51-14/22

- obozowiska schyłkowopaleolityczne i mezolityczne
- ślady osadnictwa z okresu neolitu
- ślady osadnictwa z wczesnej epoki brązu
- osada kultury łużyckiej (środkowa i późna epoka brązu)
- ślady osadnictwa z młodszego okresu przedrzymskiego
- ślady osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
- ślady osadnictwa z okresu późnego średniowiecza i nowożytności

Ratownicze badania wykopaliskowe, w terminie od 6 sierpnia do 9 października, prowadził mgr Tadeusz Łaskiewicz (autor sprawozdania, Muzeum w Międzyrzeczu), uczestniczyli studenci ar-